

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Силабус освітньої компоненти

Назва компоненти: **Історія та теорія міжнародних відносин**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Сторінка курсу в Moodle:

<https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=860>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.134:9100/libr/DocSearchForm>

Викладач: **Ластовський Валерій Васильович**, доктор історичних наук, професор
(лекції, підсумковий контроль)

Опис освітньої компоненти

«Історія та теорія міжнародних відносин» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, циклу компонент професійної та практичної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців у сфері дипломатії та міжнародних відносин.

Мета: ознайомлення з основами історії та теорії міжнародних відносин як науки, її основними положеннями, впливом на формування уявлень щодо основних систем міжнародних відносин, вивчення її форм, методів, інструментів та прийомів реалізації зовнішньої політики державами.

Завдання: опанування навичок систематизації, дослідження та аналізу історії та теорії міжнародних відносин, формування системного підходу у вивченні основних тенденцій міжнародних відносин.

Предмет: підходи до розуміння історичних процесів у розвитку міжнародних відносин на світовому рівні, визначення сутності історії та теорії міжнародних відносин; тенденції розвитку теорії міжнародних відносин; місце та специфіка історії та теорії міжнародних відносин в системі гуманітарних наук: взаємозв'язок та взаємозалежність; комплексний характер історії та теорії міжнародних відносин; структура освітньої компоненти та її основні завдання.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі програмні компетентності:

Загальні:

- ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.
- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні:

- СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.
- СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

- РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
- РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.
- РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.
- РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.
- РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Передумов вивчення освітньої компоненти немає.

Освітня компонента слугує передумовою для вивчення таких освітніх компонент: «Теорія держави і права», «Міжнародне публічне право», «Світова

політика та транснаціональні відносини», «Політологія».

Тематичний план освітньої компоненти

Розділ 1. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ЕПОХИ ТРАДИЦІЙНИХ (АГРАРНИХ) ЦИВІЛІЗАЦІЙ

- Тема 1.1. Історія міжнародних відносин як наука.
- Тема 1.2. Міжнародні відносини на Стародавньому Сході.
- Тема 1.3. Міжнародні відносини держав Стародавньої Греції.
- Тема 1.4. Міжнародні відносини епохи Стародавнього Риму.
- Тема 1.5. Міжнародні відносини в ранньому Середньовіччі.
- Тема 1.6. Міжнародні відносини у класичному Середньовіччі.
- Тема 1.7. Міжнародні відносини у пізньому Середньовіччі.

Розділ 2. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ЕПОХИ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ

- Тема 2.1. Міжнародні відносини у середині XVII ст.
- Тема 2.2. Міжнародні відносини у другій половині XVII – на початку XVIII ст.
- Тема 2.3. Міжнародні відносини у XVIII – на початку XIX ст.
- Тема 2.4. Віденська система міжнародних відносин.
- Тема 2.5. Криза Віденської системи міжнародних відносин.
- Тема 2.6. Система міжнародних відносин наприкінці XIX – на початку XX ст.
- Тема 2.7. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни.

Розділ 3. ПРЕДМЕТ ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

- Тема 3.1. Міжнародні відносини як явище: поняття, структура, історична логіка розвитку.
- Тема 3.2. Теорія міжнародних відносин як наука.
- Тема 3.3. Теорії міжнародних відносин в античності і середньовіччі.
- Тема 3.4. Теорії міжнародних відносин в європейській традиції XVI-XVIII ст.
- Тема 3.5. Теорії міжнародних відносин XIX – початку XX ст.
- Тема 3.6. Теорії міжнародних відносин у XX ст.

Розділ 4. СТРУКТУРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

- Тема 4.1. Структурні особливості міжнародних відносин.
- Тема 4.2. Міжнародні системи.
- Тема 4.3. Учасники міжнародних відносин.
- Тема 4.4. Міжнародні конфлікти.
- Тема 4.5. Міжнародне співробітництво і міжнародна безпека.

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом компоненти та виконання передбачених видів освітньої діяльності.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою освітньої компоненти

1. Ластовський В. Історія міжнародних відносин: теоретичний формат. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2018. №2. С. 34-43.
2. Ластовський В. Історіографія міжнародних відносин: перспективи розвитку в Україні. *Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин*. Київ: Вид. центр КНУКІМ, 2019. С. 78-81.
3. Ластовський В. Історія міжнародних відносин: цивілізаційний аспект. *Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 8–9 квіт. 2020 р.* Київ: Вид. центр КНУКІМ, 2020. С. 59-63.
4. Ластовський В. Православна Церква та геополітика. *Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин*. Київ: КНУКІМ, 2021. С. 66-71.
5. Ластовський В. Політичний реалізм та ідеологія української еліти Гетьманщини (друга половина XVII – середина XVIII ст.). *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. Вип. 8. Київ, 2021. С. 37-49.
6. Ластовський В. Міжнародні відносини: системний підхід і історичні процеси. *Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 6–7 квіт. 2022 р., Київ, 2022. С. 35–40.*

Основна література

1. Зінченко А. Історія дипломатії: від давнини до нового часу. Київ: ВІПОЛ, 2005. 560 с.
2. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Із змінами і доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
3. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин. Київ: Знання, 2007. 461 с.
4. Статут ООН від 26 червня 1945 р. URL: http://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/U%20Charter_Ukrainian.pdf
5. Хижняк І. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648-1918). Київ: МАУП, 2009.

Допоміжна література

6. Арон Р. Мир і війна між націями. Київ: Юніверс, 2000. 688 с.
7. Бжезінський З. Велика шахівниця. Харків: Фабула, 2019. 286 с.
8. Бжезінський З. Вибір: світове панування чи світове лідерство. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. 203 с.
9. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах. Київ: Наш формат, 2020. 443 с.

10. Григор'єва Т. Історія дипломатії від давнини до кінця XVIII ст. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2015. 178 с.
11. Дейвіс Н. Європа. Історія. Київ: Основи, 2000. 1463 с.
12. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Київ: Наш формат, 2017. 320 с.
13. Паніна І. Дослідження миру: основні теоретичні перспективи. *Політичне життя*. 2022. №1.
14. Тишкун Ю., Троцько Д. Російсько-українська війна в призмі сучасних критичних теорій міжнародних відносин. *Політичне життя*. 2022. №2. С. 48-55
15. Тойнбі А. Дослідження історії. Т. 1. Київ: Основи, 1995. 614 с.; Т. 2. Київ: Основи, 1995. 406 с.
16. Фукуяма Ф. Ідентичність. Київ: Наш формат, 2020. 192 с.
17. Шергін С. Політологія міжнародних відносин. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 256 с.

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковою частиною оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри міжнародних відносин
від «30» червня 2022 р., протокол № 12.